

عنوان مقاله:

واکاوی ابعاد اجتماعی شهرهای اسلامی از دیدگاه قرآن کریم

محل انتشار:

اولین کنگره بین المللی افق های جدید در معماری و شهرسازی (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

بهار حبیبیان - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه تهران،

مریم امیرشکاری - کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه شهید چمران اهواز،

عباس مقیمی - کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه شهید چمران اهواز،

محمدرضا احمدنیا - دانشجوی کارشناسی ارشد شهرسازی برنامه ریزی شهری دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

واژه شهر اسلامی سابقه تاریخی و علمی گسترده و طولانی دارد. از مهمترین ابعاد شهر در نگاه اسلامی ماهیت اجتماعی شهر است که بیانگر ویژگیهای اجتماعی جوامع شهری در قلمرو حاکمیت دین اسلام و ارتباط آنها با آموزههای دینی اسلامی است. شرایط اجتماعی شهر اسلامی و ساخت کالبدی متأثر از آن شرایط، از جمله بنیادینترین تضادهایی است که در شهر اسلامی و شهرهای هم عصر آن در دنیای غرب به ویژه اروپای غربی، حاکم بودهاند. قرآن کریم کتاب هدایت، سازندگی و همزیستی است و در تمام مسائل مورد نیاز بشر اصول و قواعدی را بیان فرموده است. یکی از دستورات قرآن، تبیین رفتار و کردار بشر و ارتباط انسانها با یکدیگر است. این پژوهش تلاش نموده تا به این سؤال کلیدی پاسخ دهد که متون و تعالیم اسلامی و در رأس آنها قرآن کلام الهی چه ویژگیهایی را برای یک شهر به عنوان یک محیط اجتماعی برشمرده است. روش تحقیق تحلیل محتوا از نوع کیفی است و در آن آیات قرآن کریم و سایر متون اسلامی به منظور دستیابی به کلید واژههای مرتبط با ویژگیهای اجتماعی شهر مورد بررسی قرار گرفته و نتایج بدست آمده با توجه به تعالیم و انگارهای دین اسلام مورد تحلیل قرار گرفته است. نتایج نشان میدهد که در منابع جهانبینی اسلامی و در رأس آنها قرآن، ویژگیها و شرایط خاصی برای یک سکونتگاه انسانی برشمرده شده است. در واقع دین اسلام بیش از آنکه به دنبال ارائه ساخت کالبدی مشخص از شهر باشد بیشتر به دنبال مفهوم خاصی از شهرنشینی در محیط اجتماعی است و تکرار کلیدواژههایی نظیر شورا، تعاون و وحدت که به البته نوبه خود علاوه بر مناسبات اجتماعی بر کالبد شهرها نیز تاثیرگذارند، نشانگر این موضوع است. در نهایت با توجه به یافتههای پژوهش الگوی پیشنهادی برای رسیدن به پایداری اجتماعی شهر اسلامی برای شهرهای ایران ارائه گردیده است.

کلمات کلیدی:

شهر، شهراسلامی، قرآن کریم، ابعاد اجتماعی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/380831>

